

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

Українська медична стоматологічна академія
Жешувський університет (Республіка Польща)

Гуманітарно-технічна академія
(м. Бельсько-Бяла, Республіка Польща)

Білоруський державний медичний університет
Національна медична академія післядипломної освіти
імені П.Л. Шупика

Львівський національний університет
імені Івана Франка

Харківський національний медичний університет
Льотна академія

Національного авіаційного університету
(м. Кропивницький)

ЗБІРНИК СТАТЕЙ

IV Міжнародної науково-практичної конференції

«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЛІНГВІСТИКИ,
ПРОФЕСІЙНОЇ ЛІНГВОДИДАКТИКИ,
ПСИХОЛОГІЇ І ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ»

7-8 листопада 2019 року

Полтава
2019

Збірник статей
IV Міжнародної науково-практичної
конференції

**«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЛІНГВІСТИКИ,
ПРОФЕСІЙНОЇ ЛІНГВОДИДАКТИКИ,
ПСИХОЛОГІЇ І ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ»**

Полтава – 2019

ББК 74.58+81.2

УДК 378.6

Актуальні питання лінгвістики, професійної лінгводидактики, психології і педагогіки вищої школи: збірник статей IV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Полтава, 7-8 листопада 2019 р.). – Полтава : Вид-во “Астроя”, 2019. – 460 с.

У збірнику представлено статті вітчизняних і зарубіжних науковців, в яких висвітлюються різноманітні проблеми сучасної лінгвістики, професійної лінгводидактики, психології та педагогіки вищої школи. Збірник рекомендовано науково-педагогічним працівникам, які працюють у закладах вищої освіти, аспірантам, докторантам, а також широкому колу читачів, які цікавляться проблемами університетської освіти.

Автори публікацій несуть відповідальність за дотримання авторського права, точність цитування, достовірність наведених фактологічних даних, граматичні та стилістичні помилки.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Ждан Вячеслав Миколайович	голова оргкомітету, ректор Української медичної стоматологічної академії, доктор медичних наук, професор
Дворник Валентин Миколайович	перший проректор УМСА, доктор медичних наук, професор
Кайдашев Ігор Петрович	проректор з наукової роботи УМСА, доктор медичних наук, професор
Беляєва Олена Миколаївна	кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри іноземних мов з латинською мовою та медичною термінологією УМСА, заступник голови оргкомітету
Liliya Morska	Doctor of Pedagogy, Professor, Professor of the Department of Foreign Languages for Science Faculties, Akademia Techniczno-Humanistyczna, Bielsko-Biala, Poland
Piotr T. Nowakowski	Associate Professor in Social Science, University of Rzeszów, Poland
Руденок Василь Васильевич	доктор медицинских наук, профессор, проректор по международным связям, УО «Белорусский государственный медицинский университет», г. Минск, Республика Беларусь
Круглик Наталья Анатольевна	кандидат педагогических наук, доцент, заведующая кафедрой латинского языка, УО «Белорусский государственный медицинский университет», г. Минск, Республика Беларусь
Цисык Андрей Зиновьевич	кандидат филологических наук, доцент, доцент кафедры латинского языка, УО «Белорусский государственный медицинский университет», г. Минск, Республика Беларусь
Уваркіна Олена Василівна	доктор філософських наук, професор, професор кафедри педагогіки, психології, медичного та фармацевтичного права, Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л. Шупика, м. Київ
Скрипнікова Таїса Петрівна	Заслужений лікар України, кандидат медичних наук, професор, професор кафедри післядипломної освіти лікарів-стоматологів УМСА
Плачинда Тетяна Степанівна	доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри професійної педагогіки та соціально-гуманітарних наук, Льотна академія Національного авіаційного університету, м. Кропивницький
Дерев'янченко Володимирівна	Наталя кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри латинської мови та медичної термінології, Харківський національний медичний університет
Лисанець Юлія Валеріївна	кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов з латинською мовою та медичною термінологією УМСА

Цей процес залучив до роботи всіх студентів з урахуванням їх сприйняття інформації. За результатами тестування виявлено, що кількість правильних відповідей в групах з урахуванням психотипів на 30% вище, ніж у контрольних групах, де проводилось звичайне заняття. Через місяць після проведеного практичного заняття було проведено ще одне тестування в обох групах на витривалість знань. Та як і очікувалось, дослідні групи показали результат краще на 23%, ніж контрольні групи.

Висновки. У результаті проведених досліджень доведено, що рівень засвоєння знань та їх витривалість вірогідно вище в тієї групі, де були враховані психотипи студентів. Урахування психотипів сприйняття інформації дозволяє зробити освітній процес не тільки ефективним, але й більш цікавим як для студента, так і для викладача. Спілкуватись зі студентом потрібно його мовою. Наприклад при спілкуванні з візуалом використовувати слова, які характеризують форму, розміри, колір. При спілкуванні з аудіалом рекомендується змінювати варіації голосу, у цьому разі матеріал буде більш зрозумілим. Кінестетики краще всього розуміють мову жестів і дотиків, тому, розповідаючи студенту щось, використовуйте відповідні жести. Пропонувати студентам з різними психотипами різних – для кожного типу студента завдань. Діяти на всі канали сприйняття та переробки інформації. Розширити засоби рішення студентами учбових задач.

ЛІТЕРАТУРА

1. Андреева Г.М. Социальная психология / Г. М. Андреева - М.: Аспект Пресс, 1996. – 376 с.
2. Бурнард Ф. Тренинг межличностного взаимодействия / Ф. Бурнард - СПб.: Питер., 2002. – 304 с.
3. Вдовиченко Ю., Вернер О., Головань Д. Дискусійні питання безперервного професійного розвитку / Ю. Вдовиченко, О. Вернер, Д. Головань // Ваше здоров'я, 2007. – № 6. – С. 8.
4. Вачков Й.В. Основы технологии группового тренинга / Й.В. Вачков // Психотехники: Учебное пособие. 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Изд-во «Ось-89», 2000. – 224 с.
5. Григорьев А.П., Чернелевский А.О., Храбова А.Н., Егоров В.С. Анализ и синтез методик определения доминирующего канала восприятия информации при реализации дистанционного адаптивного интеллектуального обучающего комплекса по дисциплине «Безопасность жизнедеятельности» / А. Григорьев, А. Чернелевский, А. Храбова // Молодой ученый, 2017. — №11.2. — С. 36-44.
6. Ефремцева С. Диагностика доминирующей перцептивной модальности / С. Ефремцева, Н. Фетискин, В. Козлов, Г. Мануйлов. Социально-психологическая диагностика развития личности и малых групп. – М., 2002. – С. 237-238.
7. Егидес А. П. Как научиться разбираться в людях / А. П. Егидес – М.: АСТ-ПРЕСС, 2006. – 183 с.
8. Леонтьев Д. А. Современная психология мотивации / Под ред. Д. А. Леонтьева // М.: Смысл, 2002. – 343 с.
9. Титова С.С. К обзору диагностических методик определения модальностей восприятия / С.С. Титова // Педагогическое мастерство: материалы IX Междунар. науч. конф. (г. Москва, ноябрь 2016 г.). — М.: Буки-Веди, 2016. — С. 50-53.
10. Шевчук В.Г. Фізіологія: підручник для студ. вищ. мед. навч. закладів / В.Г. Шевчука, В.М. Мороз, С.М. Білан та ін. // Вінниця: Нова книга. - 2012. – 448 с.

УДК 378.016:618:37.091.39-027.15

Щербина М.О., Бородай І.С., Скорбач О.І.

Харківський національний медичний університет РОЛЬ ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ОСВІТІ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ

У статті визначено значимість застосування ефективного використання інноваційних технологій у навчанні студентів-медиків, їх вплив на якість отриманих знань та умінь. Підкреслено нагальну потребу у вдосконаленні медичної освіти в умовах реформування системи охорони здоров'я України.

Ключові слова: інноваційні технології, сучасні педагогічні технології, студенти-медики, мотивація, медична освіта, професійна компетенція.

The importance of the use of innovative technologies in the teaching of medical students, their influence on the quality of the obtained knowledge and skills is determined in the article. The urgent need to improve medical education under conditions of reforming the health care system of Ukraine is emphasized.

Keywords: innovative technologies, modern pedagogical technologies, medical students, motivation, medical education, professional competence.

В статті определена значимость применения эффективного использования инновационных технологий в обучении студентов-медиков, их влияние на качество полученных знаний и умений. Подчеркнута необходимость в совершенствовании медицинского образования в условиях реформирования системы здравоохранения Украины.

Ключевые слова: инновационные технологии, современные педагогические технологии, студенты-медики, мотивация, медицинское образование, профессиональная компетенция.

Сучасний рівень розвитку суспільства та медицини зокрема вимагає від майбутніх лікарівкрім базових теоретичних, практичних знаньтаумінь, ще й надбання навичок швидко приймати рішення, працювати у команді та професійних компетенцій [1, 2, 5, 6]. В умовах високої конкуренції на вищій навчальний заклад покладається завдання підготувати висококваліфікованих фахівців, що готові до виконання професійної діяльності [2, 5]. Використання інноваційних педагогічних технологій для модернізації освіти підвищують ефективність підготовки майбутніх лікарів[4].

Перспективною є підготовка студентів-медиків, шопоеднуєпринципи проблемності і моделювання професійної діяльності, сучасні педагогічні технології, а саме проблемно орієнтоване та командне вирішення поставлених завдань [1, 4,7], інтегроване вивчення проблеми на основі клінічного випадку, впровадження інформаційно-комунікаційних та комп'ютерних засобів навчання, використання імітаційних технологій [3, 7].

Незважаючи на впровадження новітніх методик навчання (стимуляційне обладнання, дистанційне навчання тощо), достатньо актуальною і ефективною формою залишається рішення ситуаційних завдань. Саме це стимулює самостійну роботу студентів, активізує критичне мислення із використанням базових знань та умінь, дозволяє удосконалювати процес освіти, підвищуючи якість отриманих навичок.

Завданням дослідження є аналіз результатів впровадження інноваційних педагогічних технологій для студентів-медиків.

Матеріали та методи. У дослідженні взяли участь 150 студентів-медиків 4, 5 та 6 курсів.Для досягнення поставленої мети проведено анонімне та добровільне опитування шляхом анкетування студентів. Зроблено аналіз якостіотриманих знань та навичок студентів-медиків при застосуванні новітніх інноваційних технологій у педагогічному процесі у порівнянні із традиційною системою навчання.

Результати та їх обговорення.

У 2018-2019 навчальному році було проведено анкетування студентів-медиків, за результатами якого було встановлено, що 94% опитаних удосконалили навички рішення клінічних проблем завдяки заняттям із використанням інноваційних технологій, покращення аналітичних здібностей мало місце у 86%,

отримали навички командної роботи—85,3% , у 83,3% —з'явилося відчуття впевненості при зустрічі із незнайомими проблемними ситуаціями. 85,3% студентів відповіли, що зрозуміли пройдений матеріал, і 92% респондентів були задоволені якістю проведеного заняття. При порівнянні цих даних з попереднім навчальним роком було виявлено підвищення наступних показників у студентів: навички клінічного обстеження хворого та розробки подальшої тактики ведення на 9,3%, уміння працювати командою на 5,9%, а навички проведення наукового експерименту на 6,2%, завдяки впровадженню новітніх педагогічних методів.

Висновки. Таким чином, впровадження інноваційних педагогічних технологій в навчання студентів-медиків дають змогу розвивати навички прийняття рішень та розв'язання проблем, допомагають зв'язати теорію і практику, підвищують рівень критичного мислення, стимулюють навички командної роботи, допомагають чітко зрозуміти складність реальних ситуацій та виробити різні точки зору стосовно їх оптимального вирішення. Застосування сучасних педагогічних підходів до навчання, як сукупності різноманітних методів дозволяє мотивувати студентів до вивчення дисциплін, підвищує їх зацікавленість, завдяки чому зростає результативність навчання, формуються навички практичної діяльності через наближення навчального процесу до реальних життєвих ситуацій, створюються умови для усвідомлення особистої позиції та розвитку комунікативних навичок майбутніх лікарів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Загальні проблеми та перспективи застосування симуляційних методів освіти / Лісовий В.М., Капустник В.А., Марковський В.Д., Завгородній І.В. // Симуляційне навчання в системі підготовки медичних кадрів: матеріали І навч.- метод. конф., присвяченої 212-й річниці від дня заснування ХНМУ (Харків, 30 лист. 2016 р.) / кол. авт. – Харків: ХНМУ, 2016. –188 с. – С. 3–7.
2. Запорожан В.М. Сучасні підходи до освітнього процесу з підготовки високопрофесійних фахівців / М.М. Кашталъян, О.В. Чернецька // Медична освіта. – 2017. – № 3. – С. 27–31.
3. Кошечко І. Інноваційні освітні технології навчання та викладання вищої школи / І. Кошечко // Педагогіка. – No1(1). – 2015. – С. 35–38.
4. Киричок В. А. Використання інтерактивних технологій при підготовці фахівців у системі вищої медичної освіти / В. А. Киричок // Якість неперервної освіти в умовах євроінтеграційних процесів: тенденції, проблеми, прогнози: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ – Чернівці, 2–4 листопада 2015 р.). – Чернівці: Друк ФОП Горюк, 2015. – С. 139–141.
5. Інновації в науці та освіті: виклики сучасності / Збірник наукових есе учасників стажування для освітян (Республіка Польща, Варшава, 2018). – Варшава, 2018. – 209 с.
6. Беляєва О. М. Розвиток педагогічної майстерності викладачів вищих медичних навчальних закладів: проблеми і шляхи розв'язання / О.М. Беляєва // Pedagogy and Psychology. – 2018. – VI (63), Issue 153. – P. 15–19.
7. McGaghie W.C. Does simulation-based medical education with deliberate practice yield better results than traditional clinical education? A meta-analytic comparative review of the evidence/ W.C.McGaghie, S.B.Issenberg, E.R. Cohen et al. // Acad. Med. – 2011. – Vol. 86. – P. 706–711.

УДК 378.1

Щербина О.В.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків
ТЕСТОВА СИСТЕМА ОЦІНКИ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ ЯК ОДИН ІЗ
МЕТОДІВ СУЧАСНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ
ІНОЗЕМНИХ МОВ

У статті розглядається тестова система оцінювання знань студентів за кредитно модульною системою. Наводяться загальні положення про тестовий

Фоміна Л.В., Шейко А.О. Формування навичок самоконтролю у студентів..	412
Фролова Т.В., Терещенкова І.І., Стенкова Н.Ф., Сіняєва І.Р., Атаманова О.В., Кононенко О.В., Барчан Г.С. Структурно-логічні схеми як засіб орієнтовної основи дій студентів під час вивчення пропедевтики педіатрії	414
Цвіренко С.М., Похилько В.І., Чернявська Ю.І., Соловйова Г.О., Жук Л.А. Деонтологічні питання та особливості їх висвітлення при підготовці лікаря-педіатра в сучасних умовах.....	418
Цисык А.З. Латинская терминология в последнем издании Международной гистологической номенклатуры.....	423
Чаленко Н.М., Тюпова А.І., Копотєва Н.В. Форми та принципи реалізації інтерактивних технологій для формування професійних навичок у майбутніх спеціалістів.....	430
Чернобай Л.В., Васильєва О.В., Ващук М.А., Сокол О.М., Маслова Н.М., Зеленська А.М. Інтернаціоналізація викладання дисципліни «Фізіологія» у сучасних умовах підготовки студентів-медиків Харківського національного медичного університету.....	433
Чернюх Н.Б. Лінгвальні засоби вираження емоцій у римській наративній прозі (на матеріалі роману Петронія «Сатирикон»).....	436
Шемчук О.А., Берестова В.В., Тюкіна В.М. Методи педагогічного контролю при викладанні дисципліни «Ботаніка» при підготовці молодших спеціалістів.....	441
Шенгер С.В., Кириченко М.П., Дунаєва О.В., Гончарова А.В., Пандикідіс Н.І. Урахування провідного типу сприйняття інформації студентами у процесі викладання фізіології у медичному університеті.....	444
Щербина М.О., Бородай І.С., Скорбач О.І. Роль використання інноваційних технологій у освіті майбутніх лікарів.....	448
Щербина О.В. Тестова система оцінки знань студентів як один із методів сучасної технології навчання під час вивчення іноземних мов.....	450